

100 LET S VEŘEJNOU KNIHOVNOU – IV. DÍL

LÉTA BUDOVATELSKÁ

Každý podle svých schopností, každému podle jeho potřeb. Komunismus - náš cíl. Komunismus - náš zítřek. Tato a další hesla provázela život v padesátých letech nejen v našich městech. Období budování socialismu provázely perzekuce, byly budovány místní akční výbory, probíhaly zásahy proti nekomunistickým elitám, tzv. "očisty", akce proti vesnickým boháčům. Vznikala jednotná zemědělská družstva, i když na okrese Brandýs nad Labem velmi pomalu (pouze 7 v roce 1949).

Knihovny se staly místy ideologického boje, jejich řízení přešlo pod ministerstvo informací. Z veřejných knihoven (sloužících veřejnosti) se staly knihovny lidové (sloužící lidu). Jejich posláním bylo: "přispívat „k všestrannému vzdělávání pracujících v duchu vědeckého světového názoru." Knihovníci se stali ideologickými pracovníky, jejichž úkolem bylo ovlivňovat myšlení čtenářů nabídkou správné četby.

Opět nastala doba na "obměnu" knihovního fondu. Různá doporučení ovlivňovala výběr knih do knihovny. Byly nakupovány " ... spisy, na jejichž četbě nám hlavně záleží - socialistická beletrie, budovatelská díla, státně politická literatura..." Z regálů mizely knihy nacistického, protistátního, protisovětského a brakového charakteru a další nežádoucí publikace. Byly vydávány seznamy závadné, nepřátelské, zastaralé a nežádoucí literatury. První soupis vydaný v roce 1951 obsahoval 2008 položek. V obsáhlejších, z roku 1953, bylo položek 7553. Nejčastější příčinou, kterou sestavovatelé seznamů zdůvodňovali nutnost vyřazení knihy z oběhu, bylo označení za brak. Stalo se tak u více než šedesáti procent knih navržených k vyřazení. Během roku 1953 došlo ke shromáždění 119 144 kilogramů starého papíru, který měl být použit na vydávání klasiků.

V roce 1959 byl vydán knihovnický zákon o Jednotné soustavě knihoven, který definoval ideologické a politické úkoly knihoven i strukturu řízení těchto institucí. Knihovnu v Brandýse nad Labem čekaly velké změny. V roce 1951 se stala okresní knihovnou pro 56 knihoven okresu Brandýs nad Labem. Ředitelkou se stala Jaroslava Kolářová (dříve Kořínková), která ve funkci setrvala 31 let. Její snahou bylo vybudovat z knihovny v Brandýse nad Labem špičkové pracoviště, které odborně ovlivňovalo činnost knihoven na okrese. Knihovna převzala fond tzv. doplňovací knihovny, která byla původně budována inspektorem ONV. Tyto knihy byly rozváženy lidovým knihovnám v regionu. Nicméně úroveň fondu nebyla valná - byl tvořen zejména dary různých ministerstev.

Nadále knihovna plnila i funkci městskou, nejen v oblasti půjčování knih. V rámci spolupráce se školami knihovna realizovala mnoho besed a přednášek. Pro veřejnost byly pořádány akce podporující rozvoj kulturnosti návštěvníků. Jednalo se o večery poslechové gramofonové hudby (přehrávky hudby našich i světových klasiků provázené průvodním

slovem), literární večery (např. večer se spisovatelem A. Pludkem či beseda s Václavem Kaplickým), pořady zaměřené na lokální historii.

Obě knihovny měly prostorové problémy. Staroboleslavská knihovna byla umístěna neustále na radnici, jen v jiných místnostech. Brandýská knihovna se několikrát stěhovala. Nedostatek prostoru byl na čas vyřešen přestěhováním do místností bývalé hospodářské záložny. Ale to je již jiná historie...